

MEDYA TAKİP DOSYASI

28 Ekim 2024 Pazartesi

Enerjide şartnameler açıklanıyor

Türkiye'nin 2035 yılına yönelik 90 bin megavatlık yenilenebilir gücü, iletim şebekesi ve altyapı için yaklaşık 108 milyar dolarlık yeni bir yatırım ve reform süreci başlıyor. YEKA'da şartnameler ise rüzgarda 28 Ekim'de, güneşte 4 Kasım'da açıklanacak. ■ 5

Enerji yol haritası

SON 20 yılda doğalgaz ve elektrik talebinin yaklaşık 3 kat büyüdüğü Türkiye'nin, gelecek 30 yılda enerjide net ihracatçı ülke olma hedefine yönelik çalışmalar sürdürülüyor. Bu kapsamda geçtiğimiz günlerde 'Enerji Dönüşümü-Yenilenebilir Enerji 2035' vizyonu da açıklandı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, 2035 vizyon paylaşımı programında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin 2024-2030 yıllarını kapsayan dönemde enerji verimliliği yatırımlarının kamu ve özel sektörde 20 milyar doları bulacağını bildirdi. Güçlü ve modern bir altyapıya sahip olunması gerektiğine de dikkatli çeken Bayraktar, şu ifadeleri kullandı: "Elektrik iletim ve dağıtım şebekesi güçlü değilse tüm yatırımlarda büyük problem olabilir. Bu yüzden, çok güçlü bir iletim sistemine sahip olmamız lazım. Doğalgazda LNG altyapısıyla, depolama kabiliyetiyle, boru hatlarıyla, uluslararası projelerle beraber güçlü bir altyapıya sahip olmaya başladık. Kritik madenler, bakırdan nikel, kobalt, nadir toprak elementlerine kadar unsurlar da bizim mutlaka geliştirmemiz gereken, Türkiye'ye bu alanda kaç atılacak, bir üst sınıfa geçirecek en önemli alanlar olarak öne çıkıyor. Önümüzdeki süreçte bu konuyla alakalı güzel gelişmeleri sizlerle paylaşmış olacağız."

YATIRIM VE REFORM

Alparslan Bayraktar, mevcut durumda

yaklaşık 48 ayı bulan izin süreçlerinin de kısıtlanmasını hedeflediklerini kaydederek, "Bu 48 ayı 2 yıl ve altına indireceğiz. Bu süreçte bu yatırımlar çok hızlı bir şekilde hayata geçecek" diye konuştu. Türkiye'nin dünyadaki en büyük iletim şebekesine sahip ülkelere ulaştığını vurgulayan Bayraktar, şöyle devam etti: "75 bin kilometre iletim şebekesine sahibiz. 800'e yakın trafo merkezimiz var ve Türkiye'nin bütün komşularıyla enterkoneksiyon kapasitesi var ama bu kapasiteler ihracatta 2 bin 300 megavat, ithalatta 1360 megavat civarında. AC şebekeli 2035 için hedefimiz şu: Biz yaklaşık 90 bin kilometrelik bir iletim hattına sahip olmamız lazım. Yaklaşık 45-50'ye yakın yeni trafo merkezini sisteme almamız lazım. Mutlaka komşularımızda enterkoneksiyon kapasitemizi 3-4 katına çıkarmanız lazım. Dolayısıyla bu iletim altyapısındaki odaklanacağımız en önemli alanlar bunlar. İhracat kapasitemizi 6 bin 750 megavata, ithalatta da 6 bin 600 megavata çıkarmayı hedefliyoruz. Bunların yanında, Türkiye'yi doğudan batıya, güneyden kuzeye 40 bin megavatlık HVDC bir hatla bağlamayı ve şebekemizi adeta şampiyonlar ligine çıkarmayı hedefliyoruz."

Bayraktar, bunun için gelecek 11-12 yıllık dönemde 28 milyar dolarlık yatırım ihtiyacı bulunduğunu kaydederek, "90 bin megavatlık yeni yenilenebilir gücü, yeni iletim şebekesi, yeni bir altyapı, yaklaşık 108 milyar dolarlık yeni bir yatırım ve reform sürecini başlatmış olacağız" diye konuştu.

Türkiye'nin 2035 yılına yönelik Enerji Yol Haritası açıklandı. Buna göre, gelecek 11-12 yıllık dönemde 90 bin megavatlık yenilenebilir gücü, iletim şebekesi ve altyapı için yaklaşık 108 milyar dolarlık yeni bir yatırım ve reform süreci başlıyor. YEKA'da şartnameler rüzgarda 28 Ekim'de, güneşte ise 4 Kasım'da açıklanacak.

YEKA'da şartnameler rüzgarda 28 Ekim'de, güneşte 4 Kasım'da açıklanacak

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yarışmalarına da değinen Bakan Alparslan Bayraktar, "28 Ekim'de şartnamelerini açıklayacağız. 5 rüzgar projesi var. Bunların 2'si Sivas'ta, 1'i Edirne'de, diğer 2'si de Kırklareli'de. Yaklaşık 1200 megavatlık verimleri son derece yüksek ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (CED) izinleri mevcut. Bu sahalan ilk RES 2024 projesi olarak devreye alacağız. Güneşte 6 saha söz konusu. Bunların da CED izin süreçlerini işletiyoruz. Hedefimiz 2025'te de buraya geldiğimizde 2026'da takip eden yıllarda CED izinleri alınmış, dolayısıyla yatırımın bir an önce yatırımına geçmesi, yatırım sürecini kısalttığı bir ihale sürecini tamamlamak. Biz 2024'te 2 bin megavatta başlıyoruz" diye konuştu.

Bayraktar, söz konusu projelerin en hızlı şekilde hayata geçirilmesinin hedeflendiğini belirterek, şunları kaydetti: "Güneşte 60 ay, rüzgarda 72 ay süresince santralimizi devreye aldığımız andan itibaren elektrinizi sisteme stabilize edeceğiz. Yatırımcımıza o günlük piyasa fiyatından satma hakkını veriyoruz.

Serbest piyasasada fiyat 4,95 sentin altına gelse, bunu taban olarak muhafaza edeceğiz. Santrallerin hızla devreye alınmasıyla belki bazı projelerde 3 yıl, 3,5 yıl, 4 yıl, belki 2 yıl ama bu süre içerisinde özellikle yatırım döneminde biraz daha geliri artıran bir model öngörmeye gayret ediyoruz. Ondan sonraki 20 yıllık süreçte de ihalede oluşan fiyat neyse o fiyata elektrik alım garantisini vermiş olacağız. Ama bu ihalelerde artık daha aşağı, neredeyse negatiflere gitmeyi durduruyoruz. Artık bir taban fiyat olacak. Onu da önümüzdeki hafta göreceğiz."

Bu süreçlerle uluslararası finansmanı çekecek bir modelin kurgulandığını ifade eden Bayraktar, "iletim bedeli bu fiyatların içerisinde olmayacak. 28 Ekim'de rüzgar, 4 Kasım'da da güneş santralleri için detayları açıklanmış olacağız. Yarınlarımız için önümüzde 3 aylık bir süreç var. Ocak sonundaki rüzgar, 4 Şubat'ta da güneş ihalelerini yapma suretiyle ilk yeni YEKA sürecini başlatmış olacağız" dedi.

Yatırımcıya göre bütüncül bir yaklaşım

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği (TÜREB) Başkanı İbrahim Erden, Türkiye'nin yenilenebilir enerji 2035 yol haritasına ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Yeni yol haritasının sadece kurulu güç hedefleriyle sınırlı kalmadığına dikkatli çeken Erden, iletim şebekesinin güçlendirilmesi gibi bu hedefin oluşturacağı altyapı

ihtiyacının da planlamasının yapıldığını vurguladı. Erden ayrıca, YEKA projelerindeki alım garantisinin 20 yıl çıkarılmasıyla finansmanı da kolaylaştırarak bir adım atıldığını işaret ederek, "Dolayısıyla bütüncül bir yaklaşım görüyoruz" dedi. Açıklanan yenilenebilir enerji yol haritasına göre, mevcut durumda yaklaşık 30 bin

megavat olan güneş ve rüzgar enerjisi kurulu gücünün 2035'e kadar 4 kat arttırılarak 120 bin megavata ulaştırılması hedefleniyor. Bu kapsamda her yıl en az 2 bin megavatlık YEKA yarışmaları planlanırken, yeni YEKA ihaleleri 28 Ocak 2025'te rüzgar, 4 Şubat 2025'te de güneş projeleriyle başlayacak.

Türkiye yenilenebilir enerji yatırımlarını “süper izin” ile hızlandıracak

Yatırımları kolaylaştırmak ve enerji projelerinin hayata geçirilme sürecini hızlandırmak amacıyla, ÇED, orman izinleri, imar izinleri gibi uzun ve karmaşık bürokratik süreçlerin, "süper izin" mekanizması ile daha kısa sürede tamamlanması sağlanacak. Türkiye, yenilenebilir enerji sektöründe önemli gelişmelere imza atarken, bu alanda yapılan kapasite tahsislerinin hızla yatırıma dönüşmesini sağlamak için "süper izin" dönemini uygulamaya koymaya hazırlanıyor. Enerji yatırımlarını hızlandırmayı hedefleyen "süper izin" döneminin sektörde hareketliliği artırması beklenirken, bu yeni mekanizmanın uygulanma şekli ve sağlayacağı kolaylıkların piyasaya etkileri de yakın ilgi ile takip ediliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kararları için eşik değerler belirlenmesini, izin başvurularının ÇED süreciyle eş zamanlı yürütülmesini, imar ve ruhsat süreçlerinin iyileştirilmesini, orman izin süreçlerinin sadeleştirilerek tek bir izne dönüştürülmesini ve acele kamulaştırma imkanı sağlayarak yatırımların hızla hayata geçirilmesini hedefliyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar da Türkiye'nin yenilenebilir enerji 2035 yol haritasına ilişkin yaptığı açıklamada, 48 ayı bulan izin süreçlerini 2 yıl ve altına indirmek istediklerini söylemişti. ÇED süreçlerinde, teknik etkileşim analiz izinlerinde, kamulaştırma, orman izinleri, imar izinleri ve yapı ruhsatlarında uzun zaman harcadığını belirten Bayraktar, bu süreçleri hızlandırmak amacıyla "süper izin" olarak adlandırdıkları reformları hayata geçirmeyi hedeflediklerini vurgulamıştı. Bayraktar, izin sürelerinin kısaltılmasıyla ilgili olarak, ön lisans başvuru süresini 48 aydan 15-18 aya indirmeyi, ÇED süreçlerini ise 3-6 aya çekmeyi hedeflediklerini açıklamıştı. Ayrıca, Teknik Etkileşim Analizi (TEA) izinlerinin 4-5 ay, Kamulaştırma izinlerinin 6-9 ay, orman izinlerinin sadeleştirilerek 4-6 ay arasında tamamlanacağını ve imar ile ruhsat işlemlerinin 3 ay gibi kısa bir sürede sonuçlandırılacağı bilgisini paylaşmıştı. ●ANKARA-AA

Yenilenebilir enerjide yeni yol haritası için destekleyici politikaların önemi vurgulanıyor

Türkiye'nin yenilenebilir enerji-deki yeni yol haritası sektörde olumlu yankı bulurken, enerji dönüşümü ve güneş enerjisi alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarına göre, yaklaşık 108 milyar dolarlık yeni yatırım alanı açacak bu yol haritasının başansı için destekleyici politikaların uygulanması ve paydaşlar arasındaki işbirliği önem kazanıyor. Hafta başında açıklanan yenilenebilir enerji 2035 yol haritasında, mevcut durumda yaklaşık 30 bin megavat olan güneş ve rüzgar enerjisi kurulu gücünün 2035 yılına kadar 4 kat artırılarak 120 bin megavata ulaşması hedefleniyor. Türkiye'nin elektrik iletim altyapısının geliştirilmesinin de hedeflendiği plana göre, bu doğrultuda yaklaşık 14 bin 700 kilometre uzunluğunda yüksek gerilim doğru akım (HVDC) iletim hatlarıyla artan enerji üretimini taşıyabilecek yeni bir şebeke amaçlanıyor. Tüm bunların yaklaşık 108 milyar dolarlık yeni yatırım alanı açacağı hesaplanıyor. SHURA Enerji Dönüşümü

Merkezi Direktörü Alkm Bağ Güllü, AA muhabirine, yeni yol haritasının Türkiye'nin enerji dönüşüm stratejisinde önemli bir adımı işaret ettiğini söyledi. Güllü, 2035 yılı için rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücü hedefinde yaklaşık yüzde 50'lik bir artışa gidildiğine dikkati çekerek, Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihaleleri ile uluslararası işbirlikleri bu hedeflerin ana itici güçleri olduğunu dile getirdi. Her yıl en az 2 gigavatlık YEKA ihalesi hedefini yatırımcıların uzun süredir beklediği öngörülebilir bir yol haritasının ortaya konulması anlamında çok önemli bir gelişme olarak değerlendiren Güllü, "Bu ihalelerin yıllık olarak gerçekleştirilecek olması, Türkiye'nin yenilenebilir enerji sektöründe sürekli yatırım çekmesine ve sektörde ivmenin korunmasına yardımcı olabilir. İzin süreçlerinin kolaylaştırılması yönündeki çabalarla birlikte, bu düzenlemelerin yerli ve yabancı yatırımcılar için yeni fırsatlar açması bekleniyor." dedi. ●İSTANBUL-AA

FOTOĞRAF: AA

Türkiye yeşil taksonomi taslağı

Sürdürülebilirlik faaliyetlerinin ülke kapsamında daha etkin bir şekilde yürütülebilmesi adına Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Türkiye Yeşil Taksonomi Yönetmeliği taslak olarak kamuoyuna sunuldu ve görüşe açılarak ilgili sektör temsilcileri, düzenleyici kurumlar ve ilgili hukukçuların da sürece dahil edilmesi amaçlandı.

Taslak yönetmelik sürdürülebilirlik ve çevresel bütünlük ilkeleri esas alınarak hazırlanan taksonominin işleyişini düzenliyor. Taslak yönetmelikte Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları kapsamında sürdürülebilirlik raporlaması yapmak zorunda olan kurum ve kuruluşlar için Türkiye Yeşil Taksonomi çerçevesinde ekonomik faaliyetlerin raporlanması, doğrulanması ve uygulama usulleri hakkında yeni düzenlemeler hedefleniyor. Net sıfır emisyon hedefi ve yeşil kalkınma vizyonuna yönelik faaliyetleri destekleyen bir taksonomi oluşturulması hedeflenerek, çevreye duyarlı ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılması ve finansal raporlama süreçlerinin belirli çevresel kriterlerle uyumlu hale getirilmesine ile ilgili düzenlemeler planlanıyor.

Temel amaç, sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin desteklenmesi ve sürdürülebilirlik kriterlerine uygun finansal süreçlerin teşvik edilmesidir. Bu bağlamda, sürdürülebilirlik raporlaması yapmak zorunda olan kurumların ekonomik faaliyetlerinin, çevreye zarar vermeme, sosyal güvenlik önlemlerine uyum sağlama ve belirli çevresel hedeflere önemli ölçüde katkı sunması bekleniyor.

Uyumlu ekonomik faaliyet kriterleri

Taslak yönetmelikle Türkiye Yeşil Taksonomi kapsamındaki uygun ekonomik faaliyetlerin uyumlu bir ekonomik faaliyet olarak belirlenmesi için;

- a. Çevresel hedeflerden en az birine önemli ölçüde katkı sağlanması,
- b. Başka hiçbir çevresel hedefe önemli zarar vermemesi,
- c. Asgari sosyal güvenlik önlemlerine uyması,
- ç. (a) ve (b) bentleri için belirlenen teknik tarama kriterlerini sağlaması gerekiyor.

Uyumlu ekonomik faaliyet için şart koşulan kriterlerden ilki, çevresel hedeflerin en az birine önemli ölçüde katkı sağlamasıdır. Taslak yönetmelik doğrultusunda, çevresel hedefler; i) sera gazı emisyonlarının azaltımı, ii) iklim değişikliğine uyum, iii) su ve deniz kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve korunması, iv) dōngüsel ekonomiye geçiş, v) kirliliğin önlenmesi ve kontrolü ve vi) biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin korunması ile restorasyonu olarak belirlendi.

Bahse konu başlıklar çerçevesinde, taslak yönetmelik ekinde belirlenen kolaylaştırıcı faaliyetler (Çevresel hedeflerden en az birine önemli ölçüde katkı sağlamasını kolaylaştıran, yaşam döngüsü leminde önemli ölçüde olumlu bir çevresel etkiye sahip olan, ancak karbon yoğun varlıkların kullanımını kolaylaştırmayan veya teşvik etmeyen ekonomik faaliyetler) ve geçiş faaliyetleri (Düşük karbonlu ekonomik ve teknolojik alternatiflerin henüz mevcut olmadığı sektör veya endüstrilerde en düşük sera gazı emisyon seviyelerine sahip düşük karbonlu alternatiflerin geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını engelleyen faaliyetler) için hangi veya kaç çevresel hedefin gerçekleştirilmesi gerektiği de düzenlendi.

2027'den itibaren rapor yükümlülüğü

Taslak yönetmelik uyarınca, taksonomi raporlamalarında sorumlu olan kurum ve kuruluşlar, 31 Aralık 2026 tarihine kadar gönüllülük esasına dayalı olarak her yıl sürdürülebilirlik raporlaması ile bir önceki yılda yürüttükleri uygun ekonomik faaliyetlerini beyan edebileceği ve ayrıca bahse konu taksonomi raporlamaları hakkında (31 Aralık 2026 tarihine kadar) yukarıda ele alınan doğrultulama ve geçerli bilme zorunluluğu olmadığı düzenlendi. Ancak taslak yönetmelik kapsamında, 1 Ocak 2027 tarihinden itibaren hem taksonomi raporlaması yapılması hem de bu raporların doğrulanması ve geçerli kılınması yükümlülüğü planlandı.

Taslak yönetmelik çerçevesinde; raporlama yapanlardan raporlama için gerekli olan bildirim, bilgi ve belge verme yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun ilgili hükümleri doğrultusunda idari para cezası verileceği de düzenlendi.